

TEMA 1

EL DRET INTERNACIONAL DELS
DRETS HUMANS: DEL DRET
INTERNACIONAL CLÀSSIC AL
DRET INTERNACIONAL ACTUAL.
LA LABOR DE LES NACIONS
UNIDES I ALTRES CONVENIS

CURS ACADÈMIC 2019/2020
Drets humans i cooperació internacional
Estrella del Valle Calzada

ÍNDEX

1. Antecedents històrics de la protecció internacional dels drets humans
2. Els drets humans en la Carta de les Nacions Unides
3. La Declaració Universal dels Drets Humans de 1948
4. El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals de 1966
5. El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966
6. Òrgans convencionals i extraconvencionals de protecció de les Nacions Unides
7. Concepcions, teories i característiques dels drets humans

■ Què son els DRETS HUMANS?

■ RELIGIÓ?

■ MORAL?

■ JUSTICIA?

■ DRET?

■ COMPORTAMENT
FRATERNAL?

■ DIGNITAT?

■ VALORS?

■ IGUALTAT?

1. Antecedents històrics de la protecció internacional dels drets humans

- “Tot el que u no desitja que li facen, ha d’abstenir-se de fer-ho als altres”, Mahabharata, XII, (primer mil·lenni aC).
- “No faces als altres el que no vulgues que et facen a tu”, Confuci (551-479 aC), Diàlegs.
- “El que a tu mateix et contraria, no ho faces al teu proïme”, Talmud, Sabbath, 31.
- “Tot allò que vulgueu que els homes us facen a vosaltres, feu-ho vosaltres a ells” Mateu (7, 12).
- “Ningú de vosaltres és creient mentre no preferisca per al seu germà el que prefereix per a si mateix”, Mahoma, Dites del profeta (s. VII).

1. Antecedents històrics de la protecció internacional dels drets humans

PRIMERES DECLARACIONES: S. XVII I S. XVIII

Declaració de Virgínia de 12 de juny de 1776:

*“1. Que todos los Hombres son por naturaleza igualmente libres e independientes, y tienen ciertos **derechos inherentes**, de los cuales, cuando entran en un estado de Sociedad, no pueden ser privados o postergados; en esencia, el gozo de la vida y la libertad, junto a los medios de adquirir y poseer propiedades, y la búsqueda y obtención de la felicidad y la Seguridad”*

Declaració d'Independència dels Estats Units d'Àmerica de 4 de juliol de 1776:

Preàmbul:

*“Sostenemos como evidentes estas verdades: **que los hombres son creados iguales**; que son dotados por su Creador de ciertos **derechos inalienables**; que entre estos están la vida, la libertad y la búsqueda de la felicidad.*

Que para garantizar estos derechos se instituyen entre los hombres los gobiernos, que derivan sus poderes legítimos del consentimiento de los gobernados; que cuando quiera que una forma de gobierno se haga destructora de estos principios, el pueblo tiene el derecho a reformarla o abolirla e instituir un nuevo gobierno que se funde en dichos principios, y a organizar sus poderes en la forma que a su juicio ofrecerá las mayores probabilidades de alcanzar su seguridad y felicidad. La prudencia, claro está, aconsejará que no se cambie por motivos leves y transitorios gobiernos de antiguo establecidos; y, en efecto, toda la experiencia ha demostrado que la humanidad está más dispuesta a padecer, mientras los males sean tolerables, que a hacerse justicia aboliendo las formas a que está acostumbrada. Pero cuando una larga serie de abusos y usurpaciones, dirigida invariablemente al mismo objetivo, evidencia en designio de someter al pueblo a un despotismo absoluto, es su derecho, es su deber, derrocar ese gobierno y proveer de nuevas salvaguardas para su futura seguridad”

1. Antecedents històrics de la protecció internacional dels drets humans

PRIMERES DECLARACIONES: S. XIX, S. XX

Declaració Universal dels Drets de l'Home i del Ciutadà (1789)

“1. Los hombres nacen y permanecen libres e iguales en derechos. Las distinciones sociales solo pueden fundarse en la utilidad común.

2. La finalidad de toda asociación política es la conservación de los derechos naturales e imprescriptibles del hombre. Esos derechos son la libertad, la propiedad, la seguridad y la resistencia a la opresión.

3. La fuente de toda soberanía reside esencialmente en la nación; ningún individuo, ni ninguna corporación pueden ser revestidos de autoridad alguna que no emane directamente de ella.

4. La libertad consiste en poder hacer todo aquello que no cause perjuicio a los demás. El ejercicio de los derechos naturales de cada hombre, no tiene otros límites que los que garantizan a los demás miembros de la sociedad el disfrute de los mismos derechos. Estos límites solo pueden ser determinados por la ley.

5. La ley solo puede prohibir las acciones que son perjudiciales a la sociedad. Lo que no está prohibido por la ley no puede ser impedido. Nadie puede verse obligado a aquello que la ley no ordena”

Declaració dels Drets de la Dona i de la Ciutadana (1791 – Olympe de Gouges)

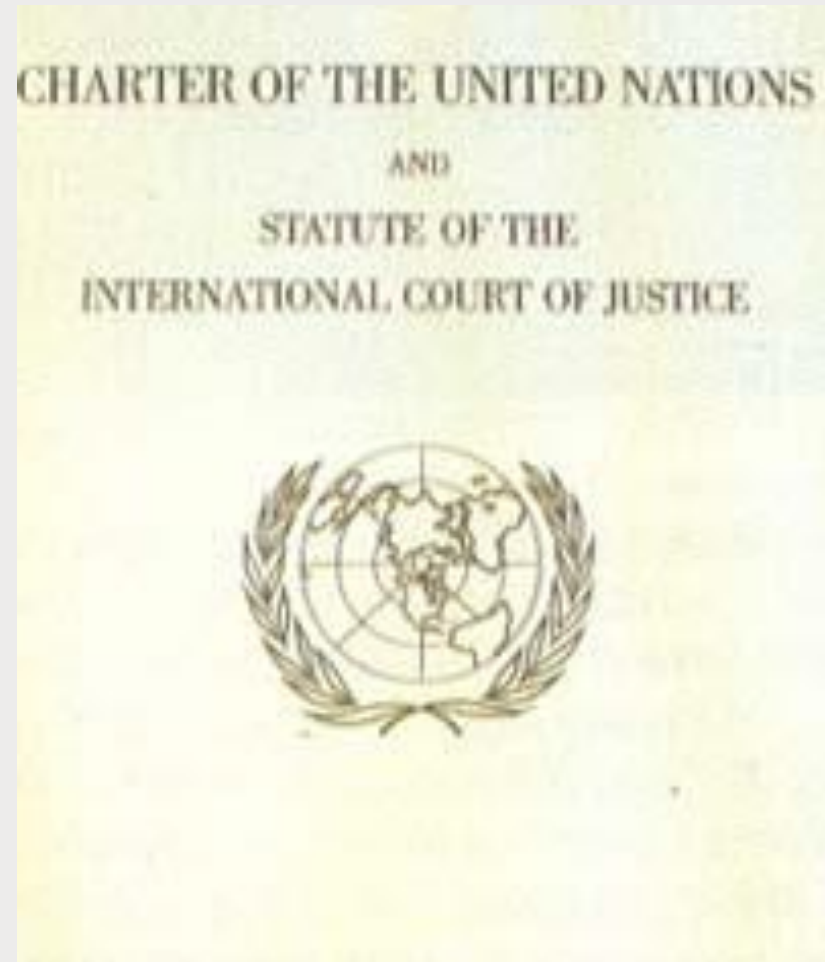
Constitució de Weimar (1919)

1. Antecedents històrics de la protecció internacional dels drets humans

- Final de la IIGM
  - Gran acord interestatal sobre el reconeixement i la protecció dels drets humans
- Carta de les Nacions Unides (Conferència de San Francisco, 26 juny 1945)
- Creació de la Organització de les Nacions Unides

2. Els drets humans en la Carta de les Nacions Unides

Inclou alguna referència al reconeixement i la protecció dels drets humans?

2. Els Drets Humans en la Carta de les Nacions Unides

CHARTER OF THE UNITED NATIONS
AND
STATUTE OF THE
INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE.

PREÀMBUL

Nosaltres els pobles de les nacions unides
resolts a:

*“Reafirmar la fe en els drets fonamentals de
l’home, en la dignitat i el valor de la persona
humana, en la igualtat de drets d’homes i
dones i de les nacions grans i petites”*

Referència indirecta : No hi ha reconeixement de drets ni
establiment de sistema de protecció.

2. Els Drets Humans en la Carta de les Nacions Unides

→ Article 1.3. Propòsits:

“3. Realitzar la cooperació internacional en la solució de problemes internacionals de caràcter econòmic, social, cultural o humanitari, i en el desenvolupament i estímul del respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals de tots, sense fer distinció per motius de raça, sexe, idioma o religió”

→ Article 13. 1. B. Funcions de l'AG.

“b. Fomentar la cooperació internacional en matèries de caràcter econòmic, social, cultural, educatiu i sanitari i ajudar a fer efectius els drets humans i les llibertats fonamentals de tots, sense fer distinció per motius de raça, sexe, idioma o religió.”

→ Article 55. L'ONU promourà:

“c. El respecte universal dels drets humans i les llibertats fonamentals de tots, sense fer distinció per motius de raça, sexe, idioma o religió, i l'efectivitat de tals drets i llibertats”.

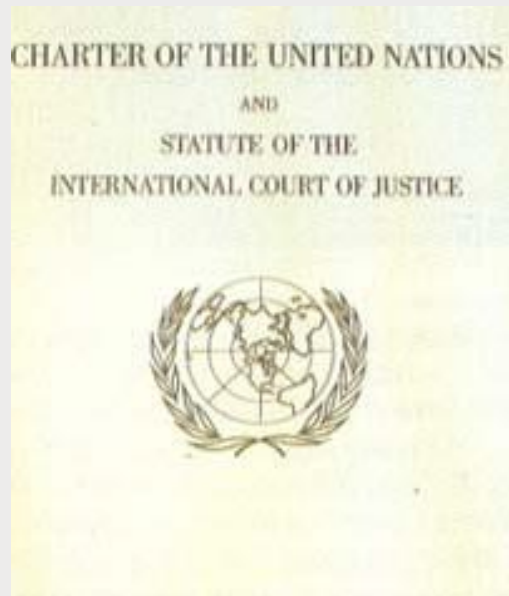
→ Article 62. Funcions del Consell Econòmic i Social.

“2. El Consell Econòmic i Social podrà fer recomanacions amb l'objecte de promoure el respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals de tots, i l'efectivitat de tals drets i llibertats”.

→ Article 76. Objectius del règim d'administració fiduciària.

“c. Promoure el respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals de tots, sense fer distinció per motius de raça, sexe, idioma o religió, així com el reconeixement de la interdependència dels pobles del món”.

2. Els Drets Humans en la Carta de les Nacions Unides

Carta UN: ATRIBUCIÓ DE COMPETÈNCIES

- Asamblea General
- **Consell Econòmic i Social**

Creació de Comissió de Drets Humans

DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS

3. La Declaració Universal dels Drets Humans de 1948

Comissió de Drets Humans

➤ Encàrrec: “preparar una carta internacional de drets humans”

Comitè de Redacció (1947):

- ELEANOR ROOSEVELT (EUA)
- CHARLES MALIK (Líban)
- RENÉ CASSIN (França)
- JOHN PETERS HUMPHREY (Canadà)
- PENG CHUNG CHANG (Xina)
- ALEXANDRE BOGOMOLOV (URSS)
- HERNÁN SANTA CRUZ (Xile)
- CHARLES DUKES (Regne Unit)
- WILLIAM HODGSON (Austràlia)

Dr. Charles Malik (Líban)

Alexandre Bogomolov (URSS)

Dr. Peng-chun Chang (China)

René Cassin (França)

Eleanor Roosevelt (EEUU)

Charles Dukes (Reino Unido)

William Hodgson (Australia)

Hernan Santa Cruz (Chile)

John P. Humphrey (Canadá)

3. La Declaració Universal dels Drets Humans de 1948

- Hernán Santa Cruz, de Xile, membre de la subcomissió de redacció, va escriure:
- *«Vaig percebre amb claredat que estava participant en un esdeveniment històric veritablement significatiu, en el qual s'havia assolit un acord sobre el valor suprem de la persona humana, un valor que no es va originar en la decisió d'un poder temporal, sinó en el fet mateix d'existir – la qual cosa va donar origen al dret inalienable de viure sense privacions ni opressió, i a desenvolupar completament la pròpia personalitat. En la gran sala... hi havia una atmosfera de solidaritat i germanor genuïnes entre homes i dones de totes les latituds, que no he tornat a veure en cap escenari internacional»*

3. La Declaració Universal dels Drets Humans de 1948

- (1º) Esborrany de Ginebra
- Document final: **Declaració Universal dels Drets Humans**
  - Votació:
48fav/8abst/0cont
  - Resolució 217 A (III), de 10 de desembre, de la Assemblea General
  - Data de commemoració de la DUDH

THE UNIVERSAL DECLARATION OF Human Rights

WHEREAS recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

WHEREAS disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspiration of the common people,

WHEREAS it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law,

WHEREAS it is essential to promote the development of friendly relations between nations,

WHEREAS the peoples of the United Nations have in the Charter reaffirmed their faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the

human person and in the equal rights of men and women and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

WHEREAS Member States have pledged themselves to achieve, in cooperation with the United Nations, the promotion of universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms,

WHEREAS a common understanding of these rights and freedoms is of the greatest importance for the full realization of this pledge,

NOW THEREFORE THE GENERAL ASSEMBLY
Proclaims this Universal Declaration of Human Rights as a common standard of achievement for all peoples and all nations, to the end that every individual and every organ of society, keeping this Declaration constantly in mind, shall strive by teaching and education to promote respect for these rights and freedoms and by progressive measures, national and international, to secure their universal and effective recognition and observance, both among the peoples of Member States themselves and among the peoples of territories under their jurisdiction.

ARTICLE 1 All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

ARTICLE 2 Everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status. Furthermore, no distinction shall be made on the basis of the political, jurisdictional or international status of the country or territory to which a person belongs, whether it be independent, trust, non-self-governing or under any other limitation of sovereignty.

ARTICLE 3 Everyone has the right to life, liberty and security of person.

ARTICLE 4 No one shall be held in slavery or servitude; slavery and the slave trade shall be prohibited in all their forms.

ARTICLE 5 No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

ARTICLE 6 Everyone has the right to recognition everywhere as a person before the law.

ARTICLE 7 All are equal before the law and are entitled without any discrimination to equal protection of the law. All are entitled to equal protection against any discrimination in violation of this Declaration and against any incitement to such discrimination.

ARTICLE 8 Everyone has the right to an effective remedy by the competent national tribunals for acts violating the fundamental rights granted him by the constitution or by law.

ARTICLE 9 No one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile.

ARTICLE 10 Everyone is entitled in full equality to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, in the determination of his rights and obligations and of any criminal charge against him.

ARTICLE 11 (1) Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law in a public trial at which he has had all the guarantees necessary for his defence. (2) No one shall be held guilty of any penal offence on account of any act or omission which did not constitute a penal offence, under national or international law, at the time when it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time the penal offence was committed.

ARTICLE 12 No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

ARTICLE 13 (1) Everyone has the right to freedom of movement and residence within the borders of each State. (2) Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

ARTICLE 14 (1) Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution. (2) This right may not be invoked in the case of prosecutions genuinely arising from non-political crimes or from acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

ARTICLE 15 (1) Everyone has the right to a nationality. (2) No one shall be arbitrarily deprived of his nationality nor denied the right to change his nationality.

ARTICLE 16 (1) Men and women of full age, without any limitation due to race, nationality or religion, have the right to marry and to found a family. They are entitled to equal rights as to marriage, during marriage and at its dissolution. (2) Marriage shall be entered into only with the free and full consent of the intending spouses. (3) The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

ARTICLE 17 (1) Everyone has the right to own property alone as well as in association with others. (2) No one shall be arbitrarily deprived of his property.

ARTICLE 18 Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

ARTICLE 19 Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

ARTICLE 20 (1) Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association. (2) No one may be compelled to belong to an association.

ARTICLE 21 (1) Everyone has the right to take part in the government of his country, directly or through freely chosen representatives. (2) Everyone has the right to equal access to public service in his country. (3) The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures.

ARTICLE 22 Everyone, as a member of society, has the right to social security and is entitled to realization, through national effort and international cooperation and in accordance with the organization and resources of each State, of the economic, social and cultural rights indispensable for his dignity and the free development of his personality.

ARTICLE 23 (1) Everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment. (2) Everyone, without any discrimination, has the right to equal pay for equal work. (3) Everyone who works has the right to just and favourable remuneration ensuring for himself and his family

an existence worthy of human dignity, and supplemented, if necessary, by other means of social protection. (4) Everyone has the right to form and to join trade unions for the protection of his interests.

ARTICLE 24 Everyone has the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay.

ARTICLE 25 (1) Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and wellbeing of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control. (2) Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. All children, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

ARTICLE 26 (1) Everyone has the right to education. Education shall be free, at least in the elementary and fundamental stages. Elementary education shall be compulsory. Technical and professional education shall be made generally available and higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit. (2) Education shall be directed to the full development of the human personality and to the strengthening of respect for human rights and fundamental freedoms. It shall promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial or religious groups, and shall further the activities of the United Nations for the maintenance of peace. (3) Parents have a prior right to choose the kind of education that shall be given to their children.

ARTICLE 27 (1) Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits. (2) Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

ARTICLE 28 Everyone is entitled to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in this Declaration can be fully realized.

ARTICLE 29 (1) Everyone has duties to the community in which alone the free and full development of his personality is possible. (2) In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society. (3) These rights and freedoms may in no case be exercised contrary to the purposes and principles of the United Nations.

ARTICLE 30 Nothing in this Declaration may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms set forth herein, religion, or belief in teaching, practice, worship and observance.

10 DE DESEMBRE DIA INTERNACIONAL DELS DRETS HUMANS

Vídeo d'Amnistia Internacional, "Què són els drets humans?"

<https://www.youtube.com/watch?v=AN4pfLBZFeI>

UNITED NATIONS

Adopted by the United Nations General Assembly at the 1948 meeting held in Paris on 10 December 1948.
Revised by UN Department of Information.

3. La Declaració Universal dels Drets Humans de 1948

- Enllaç a la Declaració:
https://www.ohchr.org/en/udhr/documents/udhr_translations/cln.pdf
- Preàmbul + 30 articles
- Contingut material
- Eficàcia jurídica de la Declaració?
  - Sense força legal obligatòria (Resolució AG)

4. Els Pactes de 1966. El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals. El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics

GUERRA FREDA

- 2 Blocs: Diferències ideològiques
- Impossibilitat d'arribar a un consens sobre un únic tractat internacional per a tots els drets
- Dos pactes
  - Drets civils i polítics (primera generació)
  - Drets econòmics i socials (segona generació)
- **Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics**
- **Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals**

Resolució de la AG 2200 (XXI), de 16 de desembre de 1966

4. El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966

Mecanisme d'adopció: Resolució 2200 A (XXI), de 16 de desembre de 1966

Entrada en vigor: 23 de març de 1976

RECONeixEMENT DE DRETS:

- Dret a la vida
- Prohibició de tortures i de penes o tractes cruels, inhumans o degradants
- Prohibició de l'esclavitud, de la servitud i del treball forçat
- Dret a la llibertat i a la seguretat personals
- Dret a ser tractat humanament en cas de privació de llibertat
- Prohibició de la presó per deutes
- Dret a la llibertat de circulació de les persones
- Prohibició de l'expulsió arbitrària d'estrangers
- Dret a un judici just i a la presumpció d'innocència
- Principi de legalitat
- Dret al reconeixement de la personalitat jurídica de tot ésser humà
- Dret al respecte de la vida privada i familiar
- Dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió
- Dret a la llibertat d'expressió
- Prohibició de la propaganda en favor de la guerra i de l'apologia de l'odi nacional, racial o religions
- Dret de reunió pacífica
- Dret a la llibertat d'associació
- Dret dels xiquets a la protecció i a una nacionalitat
- Dret de participació política, a la igualtat davant la llei i dret de les minories ètniques, religioses o lingüístiques a tenir la seua pròpia vida cultural, a professar i practicar la seua pròpia religió i a utilitzar el seu propi idioma.

ARTICULAT?

4. El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966

- Obligacions de resultat: exigibilitat
- Control de compliment de les obligacions assumides (Part IV, PIDCP – articles)
- Establiment de òrgan independent de control: **Comité de Drets Humans**
  - Presentació d'informes
  - Comunicacions interestatals
  - Denuncies de particulars – Protocol Facultatiu (1996)

Pronunciaments: no són obligatoris per a les parts

*Tribunal Suprem: Caso Ángela González; STS 1263/2018, de 17 de juny

ÁNGELA GONZÁLEZ

Tribunal Supremo: las claves de una sentencia histórica que saca los colores a España

La sentencia del alto tribunal, no sólo reconoce los fallos cometidos por el Estado en el caso de Ángela González que terminaron con el asesinato de su hija a manos de su padre maltratador, sino que establece la obligatoriedad de cumplir las recomendaciones de los organismos de derechos humanos ratificados por nuestro país.

4. El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials y Culturals (1966)

Mecanisme d'adopció: Resolució 2200 A (XXI), de 16 de desembre de 1966

Entrada en vigor: 23 de març de 1976

- Caràcter col·lectiu de les obligacions
- Obligacions de mitjà/comportament (c. resultat): no exigibilitat
- **Article 2.1:** *“Cada país part d'aquest pacte es compromet a adoptar mesures, tant per separat com mitjançant l'assistència i la cooperació internacionals, especialment econòmiques i tècniques, fins al màxim dels recursos de què disposa, per aconseguir progressivament per tots els mitjans apropiats, fins i tot, en particular, l'adopció de mesures legislatives, la plena efectivitat dels drets ací reconeguts”.*

4. El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials y Culturals (1966)

Reconeixement de drets:

- Dret de tots a treballar, a gaudir de condicions de treball equitatives i satisfactòries,
- Dret a fundar sindicats i a afiliar-se als de la pròpia elecció
- Dret a la seguretat social
- Dret a un nivell de vida adequat
- Dret al gaudi del més alt nivell possible de salut física i mental
- Dret a l'educació
- Dret a participar en la vida cultural

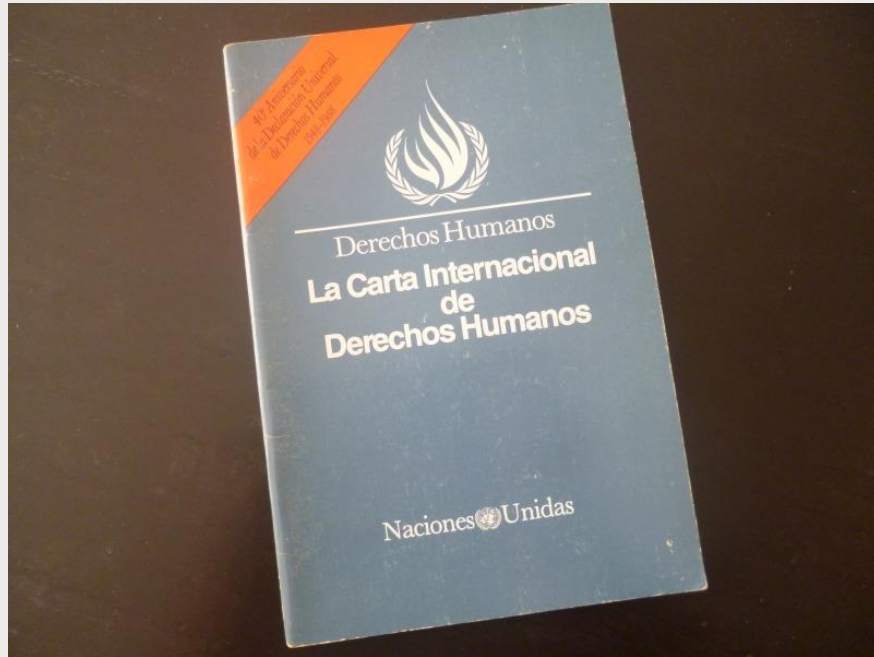
4. El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials y Culturals (1966)

Control de compliment:

- 1º: compromís de presentació d'informes sobre mesures adoptades i progressos assolits.
- **1985: Creació del Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals.**
  - Revisió dels informes i examen
  - Presentació davant l'ECOSOC + AG
- **2008: Aprovació del Protocol Facultatiu.** 3 modalitats d'actuació del Comitè:
  - Comunicacions de particulars
  - Comunicacions interestatals
  - Procediments de recerca

5. ALTRES CONVENIS DE LA ONU SOBRE DRETS HUMANS

- Declaració Universal de Drets Humans
- Pactes Internacionals (1966)
- Protocols Facultatius

<https://www.ohchr.org/SP/ProfessionalInterest/Pages/UniversalHumanRightsInstruments.aspx>

- Conveni sobre la prevenció i el càstig del delicte de genocidi (9 de desembre de 1948)
- Convenció sobre l'estatut dels refugiats (1951) i protocol (1967)
- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial (1966)
- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació de la dona (1978)
- Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumanes o degradants (1984)
- Convenció sobre els drets del xiquet (1989)
- Convenció internacional sobre la protecció dels drets dels treballadors migrants i dels seus familiars (1990)
- Convenció internacional per a la protecció de tots contra les desaparicions forçades (2006)
- Convenció sobre els drets dels discapacitats (2006)

5. ALTRES CONVENIS DE LA ONU SOBRE DRETS HUMANS

- Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial (1966)

Article 1

Definició de discriminació racial: *“tota distinció, exclusió, restricció o preferència basada en motius de raça, color, llinatge o origen nacional o ètnic que tinga per objecte o per resultat anul·lar o menyscabar el reconeixement, gaudi o exercici, en condicions d'igualtat, dels drets humans i llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural o en qualsevol altra esfera de la vida pública. 2. Aquesta convenció no s'aplicarà a les distincions, exclusions, restriccions o preferències que faça un país part en la present convenció entre ciutadans i no ciutadans”*

- Convenció contra la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants (1984)

Article 1

Definició de tortura: *“tot acte pel qual s'infligeix intencionadament a algú dolors o sofriments greus, ja siguin físics o mentals, amb la finalitat d'obtenir d'ell o d'un tercer informació o una confessió, de castigar-lo per un acte que haja comès o se sospita que haja comès, o d'intimidat o coaccionar-lo a ell o a altres, o per qualsevol raó basada en qualsevol tipus de discriminació, quan aquests dolors o sofriments siguin infligits per un funcionari públic o algú altre en l'exercici de funcions públiques, a instigació seua, o amb el seu consentiment o aquiescència. No es consideraran tortures els dolors o sofriments que siguin conseqüència únicament de sancions legítimes o que siguin inherents o incidentals a aquestes”*

5. ALTRES CONVENIS DE LA ONU SOBRE DRETS HUMANS

- **Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació de la dona (1978)**

Article 1

“A l'efecte de la present convenció, l'expressió "discriminació de la dona" denota tota distinció, exclusió o restricció basada en el sexe que tinga per objecte o resultat menyscabar o anul·lar el reconeixement, gaudi o exercici per la dona, independentment del seu estat civil, sobre la base de la igualtat de l'home i la dona, dels drets humans i les llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural i civil o en qualsevol altra esfera”

- PART II: discriminació de la dona en la vida política i pública del país
- PART III: discriminació de la dona en l'esfera de l'educació, l'ocupació, l'atenció mèdica, la vida econòmica i social en zones rurals.
- PART IV: igualtat davant la llei, matrimoni i relacions familiars.
- PART V: Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació de la Dona

- **Convenció relativa als drets del xiquet (1989)**

Resposta específica a la situació d'especial vulnerabilitat dels xiquets.

196 ratificacions.

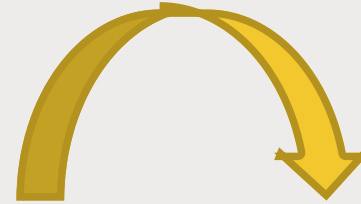
- **Estats Units?**

6. ÒRGANS CONVENCIONALS I EXTRA CONVENCIONALS DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Òrgans convencionals

CREATS EN VIRTUT DE TRACTATS INTERNACIONALS (origen convencional):

- Comitè de Drets Humans (CDH)
- Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals (CDESC)
- Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació Racial (CEDR)
- Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació de la Dona (CEDD)
- Comitè contra la Tortura (CCT)
- Subcomitè per a la Prevenció de la Tortura (CPT)
- Comitè dels Drets del Xiquet (CDX)
- Comitè per a la Protecció dels Drets dels Treballadors Migrants i dels seus Familiars (CPDTMF)
- Comitè sobre els Drets dels Discapacitats (CCD)
- Comitè contra les Desaparicions Forçades (CDF)

MECANISMES HABITUALS DE PROTECCIÓ?

- Informes periòdics
- Comunicacions o queixes interestatals
- Denúncies de particulars

6. ÒRGANS CONVENCIONALS I EXTRA CONVENCIONALS DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Òrgans convencionals

MECANISMES HABITUALS DE PROTECCIÓ?

INFORMES PERIÒDICS – obligació dels Estats d'informar

- Contingut de la informació: mesures/dificultats
- Periodicitat: informe inicial/periòdics (+/-)
- Examen de la informació per l'òrgan de control – diàleg constructiu amb el país
- Resultat: comentaris generals o recomanacions

COMUNICACIONS O QUEIXES INTERESTATALS

DENÚNCIES DE PARTICULARS

6. ÒRGANS CONVENCIONALS I EXTRA CONVENCIONALS DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Òrgans convencionals

MECANISMES HABITUALS DE PROTECCIÓ?

INFORMES PERIÒDICS

COMUNICACIONS O QUEIXES INTERESTATALS

- Denúncia d'un Estat a un altre per l'incompliment de les obligacions assumides
- Caràcter facultatiu/declaració *ad hoc* amb reconeixement de competència (*exc, obligatori: Convenció sobre l'eliminació de la discriminació racial)
- Ús poc freqüent...¿?

DENÚNCIES DE PARTICULARS

- Quan vegis la barba de ton veí pelar,
posa la teva a remullar

6. ÒRGANS CONVENCIONALS I EXTRA CONVENCIONALS DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Òrgans convencionals

MECANISMES HABITUALS DE PROTECCIÓ?

INFORMES PERIÒDICS

COMUNICACIONS O QUEIXES INTERESTATALS

DENÚNCIES DE PARTICULARS

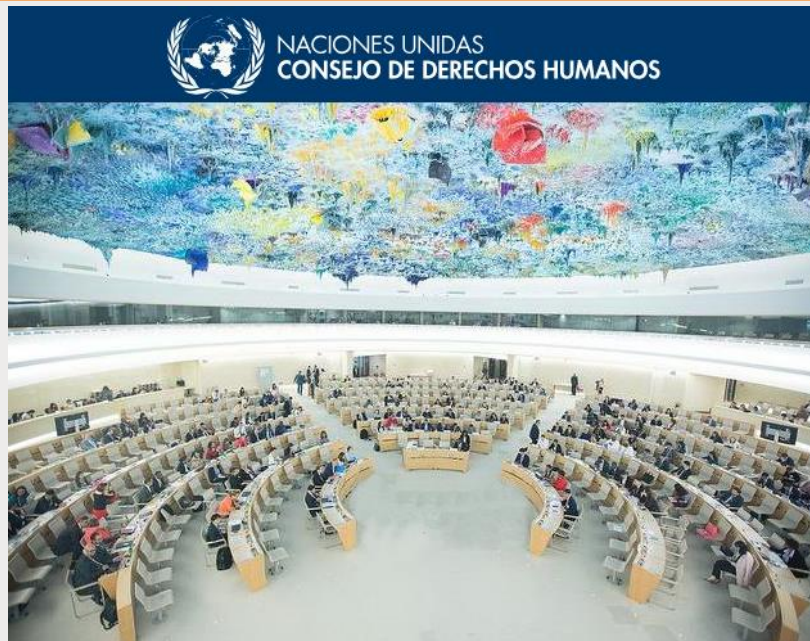
- Possibilitat dels particulars de denunciar als Estats per violacions dels drets reconeguts
- Normalment: amb ratificació de instruments facultatius
- Observança de requisits, com ara:
  - Reconeixement de competència del país
  - Esgotament de recursos interns
  - Litispendència
  - No comunicació anònima o manifestament mal fundada
- Admissió – Examen – Informe amb observacions/recomanacions

6. ÒRGANS CONVENCIONALS I EXTRA CONVENCIONALS DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Òrgans extraconvencionals

ALTRES INSTRUMENTS DE PROTECCIÓ DE DRETS HUMANS:

- CONSELL DE DRETS HUMANS
- ALT COMISSIONAT PER ALS DRETS HUMANS

Oficina del Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Derechos Humanos – OACNUDH

6. ÒRGANS CONVENCIONALS I EXTRA CONVENCIONALS DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Òrgans extraconvencionals – CONSELL DE DRETS HUMANS

- Creat a l'any 2006 (substitució de la Comissió de Drets Humans)
- Òrgan dependent de la AG
- 47 membres, elegits per la AG (votació directa, secreta, universal) – Principi de distribució geogràfica equitativa
- Mandat de 3 anys, renovable (3 més)
- **Procediments:**
  - P. 1503: denúncies de particulars per la violació massiva de drets humans d'un país
  - P. 1235: mandat per país o mandat temàtic
  - Examen Periòdic Universal (EPU)

EXAMEN PERIÒDIC UNIVERSAL (EPU)

- **Nou mecanisme** (Resolució 5/1 (2007), del Consell de Drets Humans
  - Fonament jurídic
  - Principis
  - Objectius
  - Periodicitat i ordre
- Caràcter cooperatiu
- **Objectiu:** examinar el compliment per cada país de les seues obligacions i compromisos en matèria de drets humans d'una forma que garantisca la universalitat de l'examen i la igualtat de tracte respecte de tots els països
- Examen polític – entre Estats
- Cicle: 4 anys i mig
- Varietat d'actors: Estats,
- Seu: Ginebra

Govern d' Espanya i EPU

<https://www.ohchr.org/SP/HRBodies/UPR/Pages/ESindex.aspx>

<http://www.exteriores.gob.es/Portal/es/PoliticaExteriorCooperacion/DerechosHumanos/Paginas/Examen-Peri%C3%B3dico-Universal.aspx>

Video: ¿Qué es el Examen Periódico Universal (EPU)? [Costa Rica]

<https://www.youtube.com/watch?v=kXCp2R9ER7Q>

A. Preparación de la información para el examen

Abarca:

- La información del Estado, incluida la recabada en amplias consultas nacionales (informes nacionales)
- La compilación de información de las Naciones Unidas (preparada por el ACNUDH)
- El resumen de las contribuciones de los otros actores interesados (preparado por el ACNUDH).

B. Grupo de Trabajo sobre el EPU

- Se reúne todos los años en Ginebra en tres periodos de sesiones de dos semanas cada uno; en cada periodo de sesiones se realiza el examen de 14 Estados (42 Estados por año)
- Celebra un diálogo interactivo con el Estado examinado
- Adopta un informe con recomendaciones, conclusiones y compromisos voluntarios
- El Estado examinado indica en esta etapa o a más tardar durante la adopción del resultado del EPU por parte del Consejo, unos meses después, qué recomendaciones acepta y cuáles no

Ciclo de cuatro años y medio

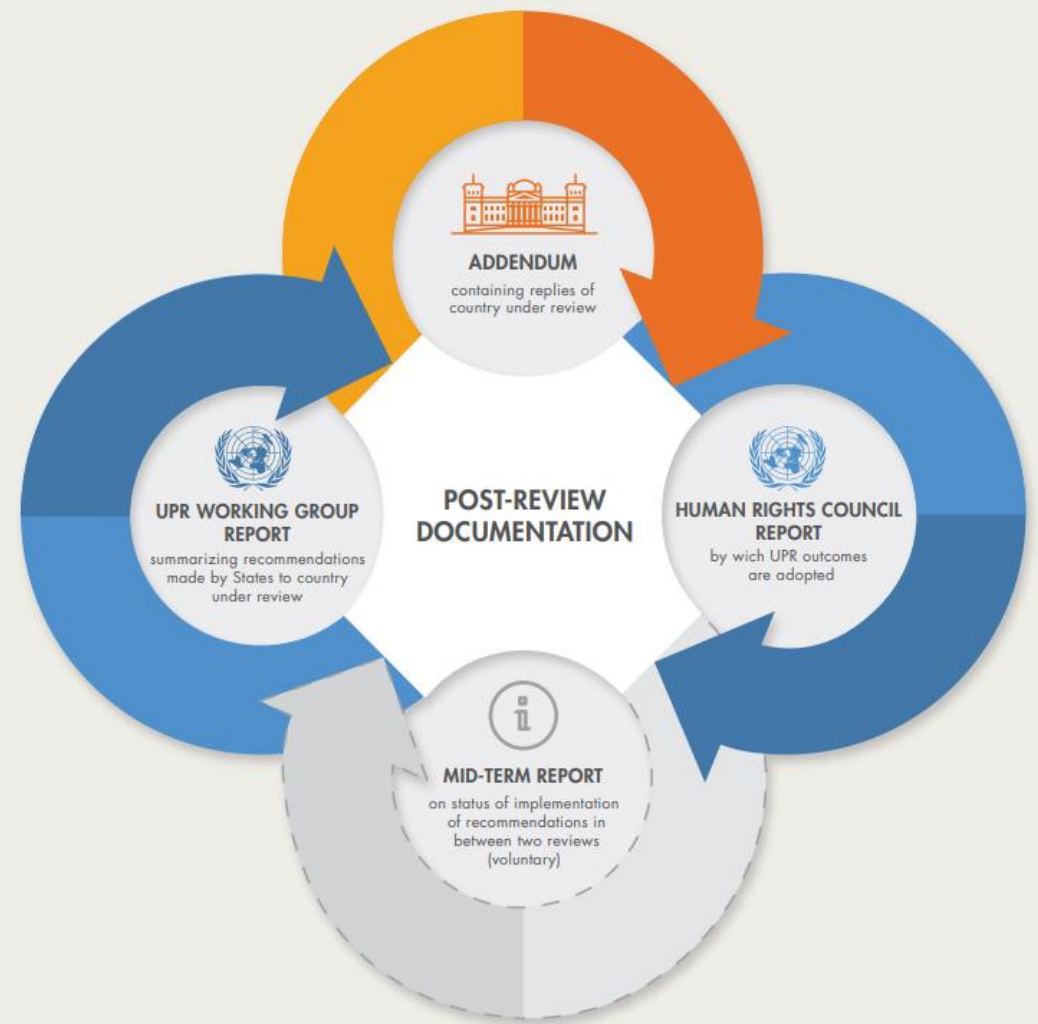
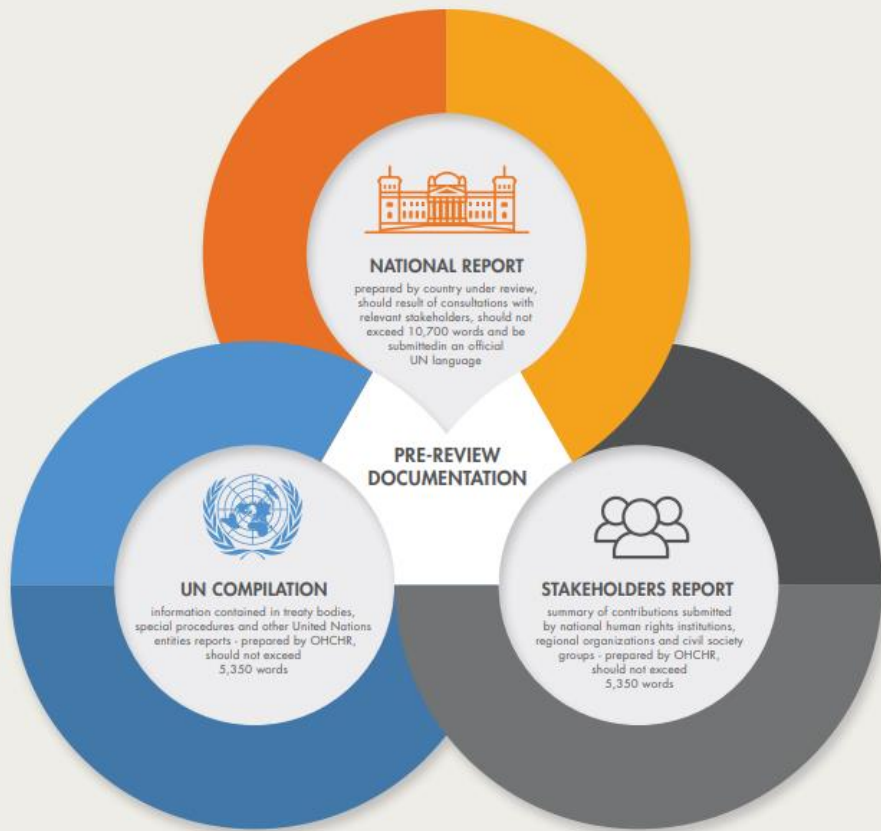
D. Implementación de los resultados

- Es una responsabilidad del Estado concernido, al que se le alienta a celebrar amplias consultas con los otros actores interesados pertinentes
- El Fondo de Contribuciones Voluntarias para la asistencia financiera y técnica debe ser reforzado y empezar a funcionar
- Prestación de asistencia por parte de las representaciones nacionales y regionales de las Naciones Unidas a los Estados que la soliciten
- La asistencia financiera y técnica proporcionada deberá apoyar a las necesidades y prioridades nacionales.

C. Periodo ordinario de sesiones del Consejo de Derechos Humanos

- El Consejo dedica una hora a la adopción del resultado del examen
- Los Estados examinados, los Estados miembros y observadores del Consejo así como los otros actores interesados tienen la oportunidad de expresar sus opiniones antes de la adopción del resultado
- El Consejo adopta el resultado del EPU.

EXAMEN PERIÒDIC UNIVERSAL (EPU)

6. ÒRGANS CONVENCIONALS I EXTRA CONVENCIONALS DE PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS

Òrgans extraconvencionals – OFICINA DE L'ALT COMISSIONAT DE LES NACIONS UNIDES PER ALS DRETS HUMANS (ACNUDH)

- Organisme encarregat de la promoció i protecció dels Drets Humans
- **Nomenament de l'Alt Comissionat:**
  - Mandat: 4 anys, renovable (1)
  - Elecció
  - Sota la direcció del SG
- **Funcions:**
  - Promoure i protegir el gaudi efectiu dels drets humans per a tots
  - Prevenir la persistència de violacions a tot el món
  - Entaular un diàleg amb els governs i ampliar la cooperació internacional
  - Assessorar i donar assistència tècnica i financera a petició del país interessat o de l'organització regional
  - Coordinar, racionalitzar, adaptar, enfortir i simplificar el sistema de les Nacions Unides en matèria de drets humans amb l'objectiu d'ampliar la seua eficàcia.

Michelle Bachelet Jeria (1 settembre 2018)

*Zeid Ra'ad Al Hussein (2014-2018)

7. CONCEPCIONS, TEORIES I CARACTERÍSTIQUES DELS DRETS HUMANS

Característiques

- UNIVERSALITAT
- INALIENABILITAT
- CARÀCTER ABSOLUT
- INDIVIDUALITAT

- Lliçons pendents?

